

2024-2025 ÖĞRETİM YILI
9. SINIF TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI DERSİ PROJESİ

KONU: Farklı şairlerden “İstanbul” konulu iki şiiri biçim, içerik, bakış açısı, dil ve anlatım yönünden karşılaştırılması ve buradan hareketle aynı temanın sanatçılara göre değişiminin saptanması ile ilgili inceleme yazısı yazma

Sınıf Düzeyi	İçerik	Proje Kazanımları	Süre	Puanlama Yöntemi
9. Sınıf	Farklı şairlerden “İstanbul” konulu şiirlerin okunması ve seçilen farklı iki şairden iki şiirin biçim, içerik, bakış açısı, dil ve anlatım yönünden karşılaştırılması ve buradan hareketle aynı temanın sanatçılara göre değişiminin saptanması ile ilgili inceleme yazısı yazılması	Eleştirel okuma, araştırma, yorumlama, karşılaştırma, analiz ve sentez yapabilme, uygulama	Öğretim yılı süresince	Dereceli Puanlama Anahtarı

Sevgili Öğrenciler,

Bu projeye şiir okuma alışkanlığı; okuduğunuz şiirleri anlamlandırma becerilerini kazanmanız, "İstanbul" temasını işleyen farklı şairlerin şiirlerini inceleyerek iki farklı şairin İstanbul'u nasıl ele aldığını karşılaştırmak ve bu süreçte aynı temanın sanatçılar tarafından nasıl farklı yorumlandığını saptamanız amaçlanmaktadır. Farklı şairlerin İstanbul konulu şiirlerini okuyarak aşağıda belirtilen yönergeye uygun inceleme yazısı yazmanız istenmektedir.

Ödevinizi, Times New Roman 12 punto olarak bilgisayarda hazırlamalı, çıktılarını dosya haline getirmeniz hem de Classroom üzerinden paylaşmanız gerekmektedir.

ARAŞTIRMA/ÖN ÇALIŞMA-UYGULAMA

Projeniz aşağıdaki bölümlerden oluşmalıdır:

1. Şiir türünün özelliklerini araştırılması
2. Bu projeyi seçme nedenlerinizin bulunduğu bir ön sözün yazılması (1-2 paragrafla projenizi tanıtınız)
3. İçindekiler
4. Farklı şairlerden “İstanbul” konulu iki şiirin seçme nedenlerinin kısaca anlatıldığı kısa bir yazı
5. Farklı şairlerden seçilen İstanbul konulu iki şiirin biçim, içerik, bakış açısı, dil ve anlatım yönünden karşılaştırılması
6. Aynı temanın sanatçılara göre değişiminin saptanması ile ilgili karşılaştırmalı incelemenin yapılması
7. Kaynakça
8. Proje dosyanızın “ön kapağı” ve “arka kapağı” olmalıdır. Ön ve arka kapak aynı zamanda dergi kapağı şeklinde tasarlanmalı ve görsel öğelerle desteklenmelidir

Değerlendirme:

Projeniz yönergedeki özellikler ölçüt alınarak değerlendirilecektir.

I. ARA KONTROL (Planlama)

I. ara kontrole kadar aşağıdaki çalışmaların tamamlanmış olması gerekmektedir.

Şiir türünün özelliklerinin araştırılması.

Eseri eleştirel okuma yöntemine uygun olarak İstanbul konulu şiirlerin okunması

Farklı şairlerden seçilen İstanbul konulu iki şiirin seçilmesi ve bu şiirleri seçme nedeninin yazılması
Şiirlerin biçim, içerik, bakış açısı, dil ve anlatım yönünden karşılaştırma yazısının taslağının yazılması

Aynı temanın sanatçılara göre değişiminin saptanması ile ilgili karşılaştırmalı incelemenin taslağının hazırlanması

Hazırlıklarınızı ve projenin devamında yapmayı düşündüklerinizi öğretmeninizle paylaşınız.

II. ARA KONTROL (Taslak)

İkinci ara kontrol tarihine kadar şiir karşılaştırma yazısının tamamlanması ve aynı temanın sanatçılara göre değişiminin saptanması ile ilgili karşılaştırmalı inceleme yazısının tamamlanması

İkinci ara kontrolden sonra aşağıdaki çalışmaları tamamlayınız.

Öğretmeninizin, eksiklerin giderilmesi ya da çalışmanızın geliştirilmesine yönelik önerilerini dikkate alınız.

KARŞILAŞTIRMALI ANALİZ YAZISININ YÖNERGESİ:

Giriş:

- "İstanbul" temasının edebiyatımızdaki yeri hakkında kısa bir giriş yapınız.
- Seçtiğiniz şairler ve şiirler hakkında kısa bilgi veriniz.
Şairin adı/soyadı, şiirin adı, şiirin türü, şiirin konusu (Metin ne anlatmaktadır?) • Tema/lar (Şiire hâkim olan duygu ve düşüncelerdir.), tez ve yardımcı düşünceler (Şiirin iletmek istediği mesaj, şiirin iletisi yazılmalı.)
- İncelemenin amacını ve odaklanacağınız noktaları belirtiniz. (Şiirlerin biçim, içerik, bakış açısı, dil ve anlatım yönünden inceleneceğinin belirtilmesi)

Gelişme:

- Gelişme bölümündeki her bir paragrafınıza fikir cümleleriyle başlayınız. Fikir cümlelerini oluştururken “kim, neyi, neden ve nasıl?” sorularını cevaplamalısınız.
Ayrıca
Çatışmalar (Birey x birey, birey x toplum, birey x sistem, birey x doğa, değerler çatışması, kültürel çatışma, iç çatışma...) / sorunlar (Bireysel, toplumsal, evrensel) metnin yan düşüncelerini oluşturmaktadır. Bu nedenle yazınsal araçları incelerken oluşturacağınız fikir cümleleri çatışmalardan ve sorunlardan oluşabilir.
- Şairlerin İstanbul'u ele alış biçimindeki farklılıkları ve benzerliklerini biçim, içerik, bakış açısı, dil ve anlatım yönünden analiz ediniz.
- Analizlerinizi her iki şiirden alıntı/lar göstererek kanıtlayınız.
- Alıntıları tez cümleleriniz ve tezi destekleyen yan fikir cümle/leriyle ilişkilendirerek açıklayınız.

Sonuç:

- Şairlerin İstanbul temasına yaklaşımlarındaki farklılıkların ve benzerliklerin genel bir değerlendirmesini yapınız. (Özet şeklinde)

- Bu farklılıkların sanatçıların kişisel üslupları, dönemleri ve edebi akımlarla nasıl ilişkilendirilebileceğini belirtiniz.

YAZINSAL ARAÇLARIN ANALİZİNİ YAPARKEN AŞAĞIDAKİ SORULARDAN YARARLANABİLİRSİNİZ

1. İÇERİK (Bu bölümdeki sorular her bir gelişme paragrafınızın fikir cümlelerinizi oluşturmalıdır. Yazınsal araçlar incelenirken kesinlikle şiirin içeriğiyle bağlantı kurulmalıdır.)

- a. İşlenen konu, durum, duygu, sorun, çatışma nedir?
- b. İşlenen konu hangi yönlerden geliştirilerek hangi temalar işlenmektedir?
- c. Konuyu geliştirmek için hangi bireysel, ulusal ya da evrensel sorun ve durumlardan hareket edilmektedir?
- d. Konuyu geliştirmek için hangi çatışmalardan yararlanılmaktadır?
- e. Konu üzerinden iletilen mesaj ya da mesajlar nelerdir?

2. DİL ve ANLATIM ÖZELLİKLERİ

- a. Söz sanatlarının şiirin içeriğine katkısı nasıldır?
 - b. Seçilen sözcüklerin kültürel niteliği nedir? (Günlük konuşma dili, halk dili, yöresel söyleyişler, deyimler, argo, seçkin bir kesime; aydınlara hitap eden kültür dili vs.... Bunlar niçin kullanılmaktadır?)
 - c. Sözcüklerin anlam özelliği (gerçek anlam, mecaz anlam, edebi sanatlar, kişileştirme, istiare, mecazi mürsel, tevriye (anımsatma) gibi edebi sanatlarla yaratılan çağrışımlar; iletilen özellikler nelerdir?
 - ç. İmgeler, simgeler, ironiler ve bunların esere, mesaja katkısı nedir?
 - d. Seçilen sözcüklerin tür özelliği (fiil, sıfat, ad, zamir... bunların içerikle – anlatılan olay ve durumlarla anlatım teknikleriyle ilişkisi, mesaja katkısı nedir?)
 - e. Sözcüklerde kip, zaman özelliklerinin anlatılan olay ve durumlarla ilişkisi, mesaja katkısı nedir?
 - f. Noktalama işaretlerinin kullanılması veya kullanılmaması ile yaratılan çağrışımlar
 - g. Sözcüklerdeki ses ve anlam benzerliklerinin yarattığı çağrışımlar ve bunların teze katkısı
 - h. Sözcük veya ses tekrarlarının okuyucuda yarattığı çağrışım, bunun şiire kattığı anlam zenginliği ve teze katkısı
1. Sözcük seçiminin şairin dünya görüşünü ve sanat anlayışını yansıtmadaki rolü

3. ŞEKİSEL/BİÇİMSEL ÖZELLİKLER

- a. Bölümlemeleri anlamsal mı, şekilsel mi? Bölümlemenin yaratılan atmosferle ilişkisi nasıldır?
- b. Şiirin türü nedir?
- c. Geleneksel şiirle ya da şiir anlayışlarıyla ilişkisi var mıdır? Nasıl?
- d. Şiirde ahenk nasıl sağlanmış? (İç uyak, dış uyak, aliterasyon, asonans) Bu durum okuyucuda nasıl bir etki uyandırmaktadır?
- e. Dizelerin yapısı, dizilişi nasıl? Bunun içerikle ilişkisi nedir?
- f. Şiirde ölçü var mıdır? Serbest şiir midir?

4. ANLATICININ ESER İÇİNDEKİ KONUMU / TUTUMU; KİŞİLİK ÖZELLİKLERİ

Anlatıcı; 1. tekil kahraman bakış açısına mı yoksa 3. tekil her şeyi bilen (tanrısal, ilahi) / gözlemci bakış açılı anlatıcı mıdır? Anlatıcı, eserdeki kahramanlardan biri midir? Anlatıcının, eserde aktarılan olaya / duruma yaklaşımı nasıldır? Anlatıcı taraflı mıdır? Anlatıcının taraflı tutumu okuyucuyu etkilemekte midir?

DEĞERLENDİRME				
SIRA NO	DEĞERLENDİRİLECEK HUSUSLAR	PUAN	ÖĞRENCİNİN ALDIĞI PUAN	DÜŞÜNCELER
	GENEL ÖZELLİKLER	25		
1	Birinci Kontrol (Tüm okul için belirlenen ortak puan verilecektir.)	5		
2	İkinci Kontrol (Tüm okul için belirlenen ortak puan verilecektir.)	5		
3	Ödevin Zamanında Teslim Edilmesi (Tüm okul için belirlenen ortak puan verilecektir.)	10		
4	Ödev hazırlama sırasında ders öğretmeninin rehberliğinden sık sık yararlanılması	5		
	İÇERİK ÖZELLİKLERİ (İÇ YAPI)	40		
1	Ödevdeki bilgilerin doğruluk ve kullanılabilirlik açısından değerlendirilmesi	5		
2	Yaratıcılık ve özgünlük	10		
3	Metni (konuyu) anlama, konuya hakimiyet	10		
4	Metni (konuyu) yorumlama,	15		
	ŞEKİL ÖZELLİKLERİ (DIŞ YAPI)	35		
1	Sunuş (plan) ve düzen	5		
2	İçindekiler ve önsözün bulunması	5		
3	Kaynak ve dipnot bildirme tekniklerine uygunluk	5		
4	Dilin doğru ve etkili kullanılması	10		
5	Yazım- noktalama kurallarına uygunluk	10		
	Toplam	100		